

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Zombor üdvözli a kormányt.

— 56—17. —

Szombaton, június 22-én délután állásfoglalásra gyülekezett Zombor város törvényhatósági bizottsága. Az országos politika forgatagának egy hullámvérése ide is elérkezett és kimozdította az egyébként a politika iránt alig érdeklődő zombori obstinárokat abból az apatiéból, melybe az országos és helyi ellenzék anos-untig való hazapuffogatása sodorta. Nean is a parlament szentélyéből erős kézzel száműzött akrobata-képviselők boszúkiáltása hozta forrongásba ezuttal a sziveket, mert Zombor város polgárainak évek szomorú tanulságain átszűrt ítélete immár kialakult abban, hogy azoknak az uraknak legjobb helye ott van, ahova országromtó időfecsérlésük eljuttatta, — a parlamenten kívül.

Mondom, szó se hangzott, még az ellenzék szónokának beszédéről sem, az ország házából kidobottak álmártíromságáról, hanem inkább az a mindeneket átfogó kérdés dominált, hogy Zombor város közönsége mikép vélekedik a Lukács-kabinet céltudatos politi-

kájáról és Tisza István gróf házelnök tisztogató nagy munkájáról.

A napirenden lévő nagyfontosságú kérdés és a megnyilatkozás készsége sűrű sorokba hozta össze a törvényhatósági bizottság tagjait és az állásfoglalás, mely Kozma László és munkapárti tagtársai a kormányban rendületlenül bizakodó indítványának elfogadásában öltött testet, bizonyosság reá, hogy a Bácskának ezen a földdarabján is megnyugvással és helyesléssel találkozik az a barátságos operatív beavatkozás, mely a hatalomra törtetésében egészen az országrontásig elmerészkedett obstrukció fekélyétől mentette meg a nemzetet.

És hogy a zombori munkapárt nem lettári anyag, arról is történt vallomástétel ezen a közgyűlésen. Grüner Samu dr. judiciumot sugárzó és elfogulatlan okfejtésében csillant meg ez, ott, ahol nyilegyenes szókimondással hirdette, hogy nem kell a munkapártnak az ellenzék hamis mementója, mert magának a 67-es többségnek hazafias érzületét sujtják legjobban a parlamentben történt kényszerű események. Határozottan és emelkedetten hangzott a szava különösen akkor, mikor reámutatott arra,

hogy a munkapárti nagy többség presztizsét és egész jövőjét tette kockára azzal, hogy kiűzte az ország demagóg állapotolait a nemzeti munka műhelyéből és mégis megtette ezt, hogy végre kulturális és gazdasági jövőnkét megalapozó törvények alkotásához foghasson hozzá a parlament.

Nikolics György anyanyelvükön nyugtatta meg a szerb bizottsági tagokat a munkapártnak a nemzetiségek iránti készségéről, ami különösen amaz ellenzéki reáfogással szemben tett jó szolgálatot, mintha a nemzeti irányu választójog megalkotása szerbjeink ellen irányulna.

Volt aztán még egy beszéd, Novákovics Izidoré.

A bizalmi indítványt, melyet az ellenzék törpe minoritásával szemben — 56 szavazattal 17 ellenében — fogadtak el, Kozma László ügyvéd és törvényhatósági bizottsági tag elokvens és meggyőző beszéddel vezette be.

Itt adjuk Kozma László beszédét, melyet méltán illet hely a maradandó zombori események annálesében:

Méltóságos Főispán ur!

Tek. Törvényhatósági Bizottság!

Méltóztassék megengedni nekem, hogy most felolvasott indítványunkat, valamennyi

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Az eperfa.

Irta: T.-né Karsa Zseni.

Gyönyörű, hegyes, erdős vidéken, egy kicsi faluban, melyen a Tisza vize zúgva hömpölyög keresztül, faluvégi folyóvízzel befutott kis házban, egy még majdnem gyermekleány várja vőlegényét. Ki-kí szalad virágos kiskertjébe. Jön-e már, nem érte-e az úton valami baj.

Szemében vágy, szívében szerelem. Csókra szomjas ajka meg-meg rándul az előtömi készülő sirástól.

Hallga! koci! Ez Ő. Szeme könybe borul, ajka mosolyog a boldogságtól. Szólni alig tudnak, csak szemök beszél, de az annál többet mond.

A szoba kicsi boldogságuk befogadására, ki-kí vágnak az Isten szép szabad ege alá, ki az alig pár lépésnyire levő erdőbe. Virágos hegyoldalán egy magányos eperfa áll, ott tartanak pihenőt. Az ágak között kis madárka

csiesereg, s a nap áttörve a fa sűrű lombjai között, megaranyozza a leány nehéz hajfonatokkal övezett fejét.

A férfi boldog elragadtatással öleli magához a leány karsu, puha kis alakját, s úgy susogja: „Édes, édes kicsi menyasszonyom nagyon szeretlek, soha el nem múló szerelemmel. Soha más nem fogja elfoglalni helyedet szívemben. Érzed Te is ezt a nagy, szent érzést, mely itt ezen a helyen elárasztja egész valómat. Ugye, bármí fog érní az életben, öröm avagy bánat, vissza fogunk gondolni erre a helyre, hol talán életünk legboldogabb perceit éltük.“

A leány mint egy lehelet, alig hallhatóan csak annyit felelt: „Szeretlek“.

Másnap a falusi kistemplomból, hol nyugodtan, bizva a jövőben, mondták el az oltár előtt a holtomiglant, kéz a kézben, reménytel szívvvel indultak el a házasság ösvényén egy boldognak ígérkező élet felé.

Barátságos kis meleg fészkek. Egy halovány asszonyka sugárzó szemekkel és egy

meghatott férfi hajolnak egy kis bölcső felé, melyben egy kis baba szendereg. Az első gyermek.

Lesik ébren minden mozdulatát, alva lélegzetét. Tanakodnak, melyikökre is hasonlít ez a pár hetes csöppség? Melyikökre fog először mosolyogni? Ehhez hasonló boldogság nincs a földön.

Kéz a kézben, köny szemökben, boldogság arcukon. A fiatal anya férje vállára hajtja fejét s úgy susogják egymásnak: „Emlékszel édes az eperfára?“

Lakályos nagy szoba. Egy, még fiatal mosolygó asszony és egy komoly férfi nyugodt boldog arccal, nézik amint egy formás bakfis leányka, legidősebb gyermekük, a nagy asztal körül zsbongó gyermekek között az ozsonnát osztja szét, ami bizony sok nehézséggel jár az eleven kis csapat között.

Ez a zajongó kis csapat minden boldogságuk. A férfi farsztó napi teendője után csak ezek között tud felvidulni, ez nyújtja neki a legtisztább örömet. Mindene a csa-

észrevétel kíséretében, elfogadásra ajánlhassam.

Az indítvány megtételénél az a gondola, vezérelt bennünket, hogy ha már Zombor sz. kir. város nem lehetett azon első törvényhatóságok között, akik az utóbb végbement politikai események fölött nyilatkoztak, — mindenestre legyen közöttük és legalább — ne legyen az utolsó.

És ha már a törvény jogot adott hozzá, hogy a törvényhatóságok az országos ügyeket érdeklőleg, aggodalmuknak, reményüknek, várakozásuknak kifejezést adhassanak: adjuk mi is jelét annak, hogy a közdolgozók súlyának mérlegeléséhez megkívánt érzék meg van bennünk. Ne hallgassunk ott, ahol — kiáltani is lenne jogunk.

De Zombor sz. kir. város törvényhatóságától az indítványunk tárgyában való megnyilatkozást, a hazafias, a politikai következetesség szempontja szinte követeli is.

Zombor sz. kir. város ugyanis 1911. évi augusztus hó 17-én 235. közgy. szám alatt egy határozatot hozott, mely érdemi részében így szól: „a város közönsége hazafias aggodalommal nézi, hogy a parlamenti kisebbség miként békíti meg, sőt teszi lehetetlenné a képviselőház működését“ . . . „s habár ezen város közönsége a parlamentáris szólásszabadságot fenn kívánja tartani, mindazonáltal a fennforgó országos érdekek megoldásának megakasztását helyesnek nem tartván, határozatilag kimondja: miszerint a képviselőházi kisebbség jelenlegi politikai állásfoglalását a maga részéről is elítéli“ . . . s a képviselőházi tanácskozások rendes menetének helyreállítására érdekében a képviselőházzal feliratot intéz stb.“ . . .

Tisztelt közgyűlés! Több mint tíz hónap telt el azóta, hogy ugyanilyen értelemben szóló kárhözható ítéletekkel, az ország törvényhatóságainak tekintélyes sokasága az országgyűlés képviselőházához fordult.

Minden eredmény nélkül. Az obstrukció feltartóztatlanul romlott tovább. Munkátlanul elvesztegetett hetek, hónapok váltották ki a hazafiak szívéből a nyugtalanságot, a várakozást, a kétséget, a reményt, — majd az elkeseredést . . . Hogy mennyi érték pusztult el az ország, a nemzet közjavaiból ezalatt a rettenetes tizenegy hónap alatt?

ládja, gyermekei csacosága, s felesége boldog mosolygó arca.

A hosszú, együtt töltött évek alatt bizony sok megpróbáltatáson is mentek keresztül. Sok gond, betegség. Kicsi koporsókat is kísérték ki a temetőbe. Édes kicsi angyalokat, kik visszakiváncoltak a menyországba. A bánat még jobban összekötötte szíveiket, s egymást vigasztalva igyekeztek többi szép gyermekeikben kárpótlást találni.

Most elmerengve nézik az asztal körül zsiabongó kedves kis csapatot, s kéz a kézben, boldogan kérdik egymástól: „Emlékszel édes az eperfára?“

Modern, kedves kis lakás. Egy, még nem öreg asszony, de akinek már ezüstszálak csillognak barna hajszálai között és egy deresedő komoly férfi, — állnak újra egy kis bölcső előtt. Az ágyban egy édesen mosolygó halovány gyermekasszony fekszik. Az ezüstös haju asszony remegő kezekkel emeli ki a csöppséget csipkés kis fészkeből, s úgy nyújtja oda

Mennyi morzsálódott le a nemzet súlyából? Mennyi töredezett le a magyar törvényhozás tekintélyéből. Mennyi sívárult el a hazafias lelkek idealizmusából, a parlamenti anarchiának áldatlan dulásai következtében: azt nem én, nem mi, — azt a jövődönök csak ama történetírói lesznek majd képesek jegyzékbe foglalni, akik utánunk következnek, akik a mai politikai gyűlölködés táborjárásán kívül esnek.

Az obstrukció útja tulajdonképpen egy ut volt, egy út — a lejtőn lefelé, bizonyos végromlásunk felé. Ezt érezte minden komolyan, elfogulatlanul gondolkozó hazafi. A parlament tehetetlenségének hite köztudattá vált.

Mindenki a segítséget, az orvoslást kereste, de nem találta. A kormány, a többség kérte, kereste a kibontakozást, hajlandósággal, kereste már igazán evangéliumi béketűrővel; de az obstrukció kisebbség minden előzékenységgel szemben elutasítólag viselte magát.

T. közgyűlés! Önök tudják, mi történt június 4-én. Az, aminek az obstrukció kábulat elbizakodottságával szemben történni kellett! Az, ami nem volt elkerülhető, mert az obstruktorok nem tudtak elég önfeláldozók lenni, hogy tőle az országot megóvják . . .

Az történt t. közgyűlés, hogy a ház elnöksége, meggyőződve arról, hogy a házszabály saját rendeltetésével ellentétbe jutott és a ház eredményes működésének biztosítékát nem képviseli: a ház elnöksége, mondom, az eredeti forráshoz, magához a törvényhez fordult, mely a házszabályoktól a tanácskozás és a határozathozatal biztosítását követeli . . .

Ez történt, t. közgyűlés! Nem törvénysértés, tehát — hiszen a házszabály nem törvény — hanem csupán a házszabályok kivételes kezelése. E fölött ítéletet mondani egyenesen a képviselőház van hivatva: az pedig, még az nap, tulnyomó többségével megadta a szankciót a szóbanforgó elnöki intézkedésekhez . . .

Ez történt, t. közgyűlés! Aki csak a jelenséget nézi és nem az okot, mely a jelenséget provokálta és nem a célt, aminek érdekében az intézkedés tételt: az nem ítéltet igazságosan.

Ime, t. közgyűlés! A komoly, az eredményes parlamenti munkálkodás lehetősége

helyre lett állítva. A törvényhozás működése áldásosan megindult; már sikerei vannak!

Az előadottak után, Önök előtt t. Uraim, bizonyára tisztán áll már indítványunk azon részének jogosultsága, mely a történetek felett fájdalmas sajnálkozását fejezi ki, másfelől pedig az eredményesen megindult parlamenti munka gondolatából, a kormány iránt való bizalmukat juttatja kifejezésre.

Nehogy azonban indítványunk nyomában, akár elfogultság, akár egyoldalúság címén bármiféle félreértés felmerülhessen, egyidejűleg hazafias reményünket és várakozásunkat fejezzük ki arra nézve, hogy a kormány: a demokratikus alapon kiterjesztett, az értelmiség befolyásának és a magyar nemzeti jellegnek megóvása mellett létesítendő választójogi reformot mielőbb megalkotja. Most azt hisszük, t. közgyűlés! hogy végre *ez lesz*, ami kiengesztelődést hozhat a közviszonyainkat feldult ellentétek közé; *ez lesz*, ami orvosolhatja politikai életünk annyi mély sebeit; *ez lesz* az az áldás, melynek termékenyítő erejétől, eszményeink letarolt sívár mezeje újra kihajthat . . .

Végül, méltóztassék megengedni nekem, t. közgyűlés, hogy a tárgyalt gondolatokkal való elválhatatlan egybefüggésénél fogva, írásbeli indítványunkhoz még egy pótitványt csatolhassak. Egy indítványt, amely helyén levő szív és elme előtt indokolást sem kíván: Határozza el a közgyűlés, hogy a képviselőház elnökét, gróf Tisza Istvánt, az ellene elkövetett merénylettől való szerencsés megmenekülése alkalmából tiszteletteljesen üdvözli.

Kérem indítványaink elfogadását.

Egy darab parlament a zombori utcán.

Vasárnap délelőtt tíz óra után néhány hivatalan ellenzéki képviselő veszélyeztette a közbiztonságot a zombori utcán. A parlamentből kirekesztett rendbontók izgatni, lázítani jöttek ide, de a hamis jelszavaiktól jólakott polgárság sehogysem mozdult meg izgága beszédeikre.

eperfát kettéhasította, beállt a tél. Hideg, lelketlő, szivethasogató vég.

Aztán eszébe jut egy régi szent fogadalom, amit sok-sok évvel ezelőtt ezen a helyen tett egymásnak két fiatal lélek: „Örömben, bánatban soha el nem feledkezünk az eperfáról.“

Hajdan lombos eperfának száraz maradványa, csak egyik jött el téged viszontlátni. Ősz asszonynak hervadt arcára nem süt a nap már. Csalfa napsugár, mely a villámsújtott fa hajdan viruló lombjait bearányozta, ki tudja merre, talán egy fiatalabb hajtásra terjeszti csalóka fényt.

Öreg asszony, szegény asszony, nem fogja már kezét senki. A faluból fel-felhozza a zúgó szél egy hegedű síró hangját, síró hangja egy régi nóta töredékét.

Felleg borult az erdőre, — nem átkozlak — ne félj tőle.

annak a meghatott férfinak, ki alig meri erős kezeibe venni azt a kis jószágot — az első unokát.

A könygördül szeméből, mikor gyöngéden megcsókolja. Kéz a kézben, úgy kérdezik egymástól: „Emlékszel édes az eperfára?“

Hegyoldalón száraz eperfa. Hajdan sugár derekát a villám kettéhasította. Száraz leveleit a szél széjjelhordta.

Egy fáradt, fehér haju asszony vándorog az erdő szélén. Testben-lélekben megtörve felkeresi azt a viharsújtott eperfát, egy boldog mult tanuját.

Szemében köny, szívében fájdalom. Sorsuk oly egyforma. Lelki szemei előtt elvonul egész élete. Hosszu boldog családi élet, csupa fény, napsugár, alig egy könnyű nyári felleget, mely után annál melegebben sütött a nap.

Hosszu nyár után jött a borús ősz, majd hirtelen, mint a villám, mely az öreg

A Szentháromság-tér pódiumán két órán keresztül kézzel-lábbal, sippal-dobbal dolgoztak az álnegyvennyolcas fenegyerekek, akiknek csak káromkodó sületlenségeik voltak nagyobbak annál a megyére szóló fias-kónál, mely az egyesült ellenzéket itt érte.

Följajdultak, szitkozódottak és káromkodtak és az összegyülekezett kétezer ember sorában — láthatta mindenki — közel ezerötyszáz volt a cirkuszi látványon kacagó munkapártiak száma.

Az ellenzéki hangzavart közben a plébánia-templom harangjának jótékony szava némította el.

Egyébként annyi történt, hogy *Károlyi* Mihály gróf rekedtre raccsolta magát és mégsem hittek neki, *Szmrecsányi* Györgynek a népet megeskető jelenete elsőrangú mozifölvételt szolgáltatott, *Lovász* Márton pedig ösfrázisokat puffogtatott. A leghetetlenebb szónok — valóságos antitalentum — *Fernbach* Károly volt. Durva volt és ordinárságokat kötött esokorba, úgy, ahogy ez egy bukott koalíciós főispánhoz illik.

Az ellenzéki zenébona a déli órában ért véget és mindenkiben élénken élt az a tudat, hogy a „Bácsmegeyi Függetlenség” által „bolondok házána” nevezett parlament néhány kiszabadult példánya járt Zomborban.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA”

XXXV. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K.

Értesítés. A folyó hó 28-án megtartandó vármegyei közgyűlésre a karzatra csakis belépőjeggyel lehet bemenni. A belépőjegyeket az alispán adja ki.

A pénzügyigazgató hivatalvizsgálaton. Fodor Mihály kir. tanácsos, zombori kir. pénzügyigazgató pénteken Kulán időzött a kir. adóhivatal megvizsgálása céljából. A pénzügyigazgató megvizsgálta az adóhivatal épületét is és kilátásba helyezte annak alapos renoválását. Erre az időre az adóhivatal és a pénzügyorség az épületből kiköltözködnek. A pénzügyigazgató innen Palánkára, majd székhelyére, Zomborba utazott.

Épül a zentai új városháza. Zenta város törvényhatósági bizottsága elfogadta az új városháza építési terveit. A városházát vásárcsarnokkal együtt építik s az egész építkezésre 786126 koronát irányoztak elő.

Baloghy Ernő kontra Justh Gyula. A legutóbbi zombori közgyűlésen Baloghy Ernő azt mondta Justh Gyuláról, hogy az ő szava nem fejezi ki a komoly magyar ellenzék hangulatát. Nem így mondotta, nem szóról-szóra így, de végeredményében ezt jelentette egyik megjegyzése. *Koczkar* Zsigmond bizottsági tagnak arra a közbeszólására, hogy az ellenzéki kisebbség már régóta fenyegetődik azzal, hogy a parlamenti tárgyalást lehetetlenné teszi, azt felelte Baloghy, hogy ez a kijelentés csak június 4-ike után történt. *Koczkar* erre utalt a Justh-párt régebbi fenyegetőzésére, mire Baloghy Ernő kivágta, hogy ezek a régebbi dolgok nem származnak az ellenzék komoly elemeitől. Pedig jól tudja ország-világ, hogy az ellenzék nevében akkor is Justh Gyula beszélt. Ugyanaz a Justh Gyula, aki akkor is a Baloghy Ernő politikai vezére volt és most is az. Ugyanaz a Justh Gyula, akiről Baloghy Ernő ma kiállította azt a szegénységi bizonyítványt, hogy nem komolyszámbavehető ellenzéki ember. Amit inkább érdekesség okából jegyzünk föl és nem tulajdonítunk az esetnek sem Justh Gyulára, sem Baloghy Ernőre nézve messzebbmenő jelentőséget.

Plébánosbeiktatás Hercegszántón. Az érseki hatóság a Czár András halálával megüresedett hercegszántói plébánia ideiglenes adminisztrátorává 1911-ben Jaszenovich Gergelyt nevezte ki. Jaszenovich már előzőleg is (1902. és 1903-ban) működött mint adminisztrátor és káplán Hercegszántón. Plébánosnak a hatóság ugyanőt ajánlotta a kir. kincstárnak, mint kegyurnak. A plébánossá kinevezett Jaszenovich Gergely ünnepélyes installációján a kegyuraságot június 13-án a bezdáni erdőgondnokság főerdész-mérnöke képviselte. A beiktatás alkalmával a szentbeszédet *Evetovics* János bácsi plébános mondotta.

Becsületsértés Tisza István miatt. Szegedről jelentik: Néhány nappal ezelőtt Békei Nándor ügyvéd azt mondta Huszár János ügyvédnek a szegedi törvényszék pertárában, hogy Tisza Istvánt tartja olyan hazafinak, mint Huszár Jánost. Ezért a kijelentésért Huszár becsületsértés címén följelentette Békei Nándort. A szegedi járásbírószágon dr. Somlyódy István járásbíró tárgyalta a följelentést. A felek kihallgatása után a bíró fölmentette Békei Nándort és Huszár munkamulasztás címén 5 korona pénzbüntetésre marasztalta.

Eljegyzés. Vidákovits Lőrinc eljegyezte Lukacs Juliskát Zomborból.

Pályázat a postahivatalokhoz. Kiképzés céljából a posta, táviró- és távbeszélő hivatalokhoz fölvetelért pályázhatuak a középiskolák IV. osztályát végzett 14—16 éves növendékek, kik községi erkölcsi bizonyítvánnyal, közhatósági orvosi bizonyítvánnyal s a szülők beleegyező nyilatkozatával felszerelt s egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket július 15-ig az igazgatósághoz címezve azon postahivatalnál adhatják be, amelynél fölvetelüket óhajtják. Bővebb felvilágosítás kapható a postahivataloknál.

Elveszett tárgy. A rendörség közli, hogy folyó hó 26-án a Beresényi-ut, Galamb-utca, Csíhás Benő-utca, Erzsébet körut, Bezdáni ut, Zsinagóga környéke, Széchenyi-körut, Zöldfa-utca vagy Szt.-János-utcaiban elveszett egy 6 drb borsó nagyságu gyöngyökből álló aranyfoglatu nyakék; öt darab gyöngy esillag alakban volt összeállítva, a hatodik gyöngy azokon függött. Az egész nyakék nagysága egykoronás nagyságu. Felhívja a megtalálót, hogy annak átadása végett vagy jogos tulajdonosánál, dr. Készmárky József árvaszéki ülnöknél, vagy a rendörségen jelentkezzen.

Felsőkereskedelmi iskola

Baján. A Bajai Hirlap írja: Baja városnak a jövő iskolai év elejétől kezdődőleg alighanem még egy középiskolája lesz. Felsőkereskedelmi iskolát állítanak Baján. Az iskola létesítésével és fentartásával járó költségeket fele részben az állam, fele részben pedig a város viselné, a tandíjak jövedelme azonban egészen a várost illetné.

Nyilvános köszönet. A zombori felsővárosi óvóegyesület elnöksége ezennel halás köszönetét fejezi ki dr. Gábor Izidorné, Bondy Arnoldné és Dömötör Aurélné urasszonyoknak, úgy Schlieszer Terike, Loschitz Mariska és Kemény Iluska urleányoknak, akik az egyesület f. évi június hó 16-án rendezett gyermekünnepélye alkalmából a belépőjegyek eladásával fáradozni és buzgalmmal az anyagi sikert előmozdítani szivesek voltak. Köszönetét nyilváníja továbbá az egyesület a következő adakozóknak a felülfizetésekért, kérve, hogy szives jóakaró támogatásukat az üdvös működést kifejtő egyesülettel a jövőre se vonják meg: özv. dr. Alföldy Gedeonné, dr. Bruck Arminné, dr. Spitzer Mórné, Weidinger S. és Zs., Müller Vilmos 10—10 kor., Róheim Zsiga, Szilágyi Mór 7'60—7'60 kor., Kerényi Sándor 5'80 kor., dr. Bruck Mórné, Spitzer Sándor, dr. Bruck Jenőné, dr. Grünner Samu, Schreiber D. és fiai, dr. Gál Rezső, Nemes József, Schlieszer Sándorné, dr. Scheer Armin, Wámoscher Gézané 5—5 kor., dr. Gábor Izidor, Makarits István, dr. Kabos Mártonné, Rosenthal József 4—4 kor., Loschitz Sándorné 3'80 kor., dr. Berkes Zsiga, Engusz József, Weinberger Izidorné, dr. Dekány Zoltán, Szabó Lajos, dr. Gombos Ignác, Schubert Arnoldné 3—3 kor., Holecz Márton, Gerő Márton 2'80—2'80 kor., dr. Wollheimer József, Kende Ignácné, dr. Pataj Sándor 2'60—2'60 kor., Auspitz Rezső 2'40 kor., Holländer József, Singer Samu, Stryum Mór, özv. Koralek Arminné, Popovits Sebő, Földvári Mór, Szeles Jenő, Gyöngyösi Dezső, Heuduska Adolf, dr. Arató Andor, Lukács László, Spitzer Jakab, Schöffler Fülöp, Szegő Kálmánné, dr. Strasser Henrik, dr. Strasser Géza, dr. Sági Samu, Löwinger Dezsőné, Halász Dávid, id. Schöffler Samu 2—2 kor., Schön Dezső 1'80 kor., Aezel Adolf, Mandl Dezsőné, dr. Strasser Lajos 1'60—1'60 kor., Szenes Béla 1'20 kor., id. Raisz N., dr. Turányi Zsiga, Fried Sándor, Herczeg N., Spitzer Zoltán, Bikár Milutin 1—1 kor., özv. Löwyne, N. N., Lederer Dezső, Ungár N., N. N., Szántó Ferenc 80—80 fil., Schöffler József, Bárány Zsiga 60—60 fil., Weisz Simon 40 fil. — Dr. Bruck Arminné, mint a felsővárosi óvóegyesület elnöke.

Az ujverbászi főgimnázium

államsegélye. Bizonyára kevesen tudják azt, hogy a 100 éves ujverbászi főgimnázium sok anyagi gondokkal volt kénytelen megküzdeni, midőn pár év előtt a vallás- és közoktatásügyi miniszterium az algimnáziumot főgimnáziummá fejlesztette, mert már akkor élvezett csekély 11000 korona évi államsegélyen felül többet nem kapott, mint évenként fokozódó 2000—2000 koronát, mely államsegély eddig csak a 17000 koronát érte el, ebből pedig dologi kiadásokat fedezni nem lehetett. Báró Vojnits István v. b. t. t. kerületi képviselőnek hathatós közbenjárására, a község most 4000 korona építési hozzájárulási segélyen felül még 23000 korona évi államsegélyt is kap és így ezen nevezetes kulturintézmény fényesen fog majd megfelelni a hozzáfűzött hazafias reményeknek. A főgimnáziumnál most volt az első érettségi dr. Szele Róbert tankerületi főigazgató elnöksége alatt. Az intézet ambiciózus derék tanáraival ezen első tüzpróbát is fényesen állotta ki, mert a 21 érettségiző közül levizsgázott jelesen 7, jól 2, egyszerű eredménnyel tíz és csak 2 lett visszavetve egy-egy tantárgyból öszi vizsgára.

Jubiláló dalárda. A kulai dalárda az idén üli fenállásának 25 éves jubileumát. Az ünnepséget június 28. és 29-én tartják meg zászlószenteléssel kapcsolatban. Az ünnepélyen való részvételüket bejelentették az ujvidéki, zentai, zombori stb. dalárdák, több dalárda pedig kiküldötték által képviselteti magát.

Hogyan füst a zentai függetlenségi kultúra? Zentán csak úgy dühöng a függetlenségi urak kulturája. Ime a legfrissebb adat: A zentai polgári leányiskola igazgatója és tanári kara előterjesztést tett a városi közgyűlésnek, hogy női kereskedelmi tanfolyamot rendez, ha a város erre a célra helyiséget, fűtést és világítást ad. A zentai szülők nagy örömmel várták az iskola megnyitását, a városi közgyűlésen azonban Mester Andor, a függetlenségi párt elnöke nagy beszédet mondott arról, hogy a nőknek nem kell tanulni, a közgyűlés is Mester álláspontjára helyezkedett s nem szavazta meg a kért hozzájárulást.

Lefújták a szabadkai népgyűlést. A szabadkai egyesült ellenzék június 30-ára népgyűlést tervezett Szabadkára. A népgyűlést azonban értesülésünk szerint elhalasztják, mert ezen a napon országos vásár lesz Szabadkán. A halasztás egyenesen a függetlenségi polgárok kívánságára történt, akiknek — igen helyesen — fontosabb az országos vásár napja, mint a koalíciós honfoglalás hazapuffogatása.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A szabályai tagosítás.

— A tagosító mérnök panamája. —

Érdekes bűnügy tárgyalását fejezte be esütörtökön a szegedi ítélőtábla. A bűnügy bácskai földek tagosításából ered. Lásbas Gyula szabadkai mérnök végezte az egyik község tagosítását. A mérnök huszonöt birtokosnak kedvezményt nyújtott — jó pénzért. Az ujvidéki törvényszék januárban tárgyalta az ügyet és egy hétig tartó tárgyalás után egy évi fogházra ítélte a mérnököt. Főlebezés következtében most a szegedi ítélőtábla ítélkezett az ügyben. A tábla két napra tűzte ki a bűnügy tárgyalását.

A tárgyaláson Perjessy Mihály dr. táblabíró elnökölt. Az ügy előadója Orosz Pál dr. volt. A főügyészséget Eördögh Árpád ügyész képviselte. A vádlott mérnököt Edvi Illés Károly, budapesti ügyvéd, az európai hírű büntetőjogász védte.

Az előadó táblabíró referálása szerint az ujvidéki törvényszék mint urbéri bíróság 1908. júniusában *Zsablya* bácskai község tagosításának végrehajtásával megbízta Lásbas Gyulai szabadkai mérnököt. A megbízott mérnök 1908. június 17-én letette a szakértői esküt. A mérnök majd egy évig zavartalanul tagosított, amikor az ujvidéki ügyészséget fölhívta néhány újsággözelemény. A cikkek ugyanis panamával vádolták a szabadkai mérnököt. *Több mint százezer koronát harcolt össze bűnös uton.* A tagosításnál igen sok birtokosnak a kedvére járt, amiért azok busásan megfizettek.

Az ügyészség indítványára az ujvidéki vizsgálóbíró vizsgálatot rendelt el Lásbas Gyula ellen, amelynek következményeképpen a mérnököt huszonötrendbeli megvesztegetés miatt letartóztatták, *Francusz* Szima szabályai birtokos ellen pedig, aki a vád szerint a mérnök boltjába hajtotta a pasasokat és lebonyolította az üzleteket, bűnsegedség miatt vádat emelt az ujvidéki ügyészség. Ez 1909. november 10-én történt. A mérnök azonban csak tíz napig ült vizsgálati fogságban, a szegedi ítélőtábla szabadlábra helyezte.

Az ujvidéki törvényszék január 15-én ítélkezett a bűnügyben. A mérnököt egy évi fogházra ítélték, Francusz Szima birtokost pedig jogerősen fölmentették, minthogy nem volt ellene bizonyíték.

A szegedi tábla tárgyalása esütörtökön délelőtt az ügy referálásával telt el. Megállapították a mérnök személyazonosságát, amely szerint Lásbas Gyula ötvenhét éves, darai (Szatmármegye) születésű, nős, négy gyermek atyja.

Szünet közben egy hírlapíró meginterjűvolta Edvi Illés Károly védőt, aki a következőket mondta a bűnpör anyagáról:

— Lásbas Gyula sohasem tagadta, hogy a birtokosoktól pénzt fogadott el. Ezt a tábla tárgyalásán sem fogja tagadni, mert a pénz fölvételéhez joga volt. A pénzért külön munkát végzett. Ha pedig állítólagos visszaélésekről beszélünk, ő ezeket nem mint közhivatalnok követte el, tehát büntető uton felelősségre nem vonható. Legfőbb fegyelmi vétséget követett el. Ez az én jogi álláspontom.

Délután a pörbeszédet tartották meg. Eördögh Árpád dr. vádbeszéde után Edvi Illés Károly mondta el védőbeszédét. A nagyszerű jogi konstrukciója beszéd jogászai körökben nagy érdeklődést keltett.

Az ítélet kihirdetését péntek délelőtre halasztotta az ítélőtábla.

A szegedi ítélőtábla ítéletének indoklása szerint Lásbas Gyula megvesztegetés bűntettét követte el és ezért 8 havi börtönt szabott reá.

Az ítélet megindoklása szerint a tagosító mérnök közhivatalnok, aki hatósági és törvényszéki határozat alapján nyeri el a megbízatást. A védelem azon álláspontját, hogy Lásbas Gyula ellen csak fegyelmielég lehet eljárni, nem fogadta el a tábla, hanem úgy határozott, hogy bűnügyi uton kell megtorolni a visszaéléseket. A védelem azt akarta bebizonyítani, hogy a mérnök privát munkálatokért fogadott el pénzt, de a tábla szerint nem tekinthetők ezek privát munkáknak, mert ítéletellenes módon végezte azokat.

A közzéadó belenyugodott, Lásbas Gyula védője azonban felebbezett.

Lásbas Gyula továbbra is szabadlábon marad.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik néhai feleségem elhalálása alkalmával az én és gyermekeim fájdalmát enyhíteni és részvétükkel támogatni igyekeztek, ez uton is hálás köszönetemnek adok kifejezést.

Zombor, 1912. évi június hó 22-én.

Klinovszky Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Eladó zsákok.

Eladó több ezer teljesen új, házi gyártmányu kender gabonás zsák. Olcsó árak. Nagyobb rendelésnél — magas !! százalék. !!

GREISINGER EMIL

Dunagálos, Bács m. 3-1

1345. szám 1912.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1912. évi 8898., 9651., 52., 53., 10162., 63., 64. számú végzése következtében dr. Klein Mátyás szabadkai ügyvéd által képviselt Szabadkai Takarékpénztár és kereskedelmi r. t. javára 7200 korona s járulékaik erejéig 1912. évi június hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: eszaplógépteljes felszereléssel nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1912. évi V. 626/2. sz. végzése folytán 7200 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi április hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 709 kor. 66 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Csonoplyán összeírás helyen leendő eszközzésére 1912. évi július hó 3. napjának d. u. 1/3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is el fognak adni.

Zombor, 1912. évi június hó 15-én

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

„Varázs-fuvola.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázs-fuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős böggövel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt

csak 4 korona. *—40

Csakis **Wagner „Hangszer-Király”** országos elismert legolcsóbb hangszerárúházában kapható, **Budapest, József-körút 15.** — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

1117 szám. 1912

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíró 1910. évi Sp. III. 1399. számú végzése következtében Hivatalból képviselt dr. Jankovits Pál ujvidéki lakos javára 491 korona s járulékaik erejéig 1912. évi május hó 8-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 870 korona 40 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: bor és hordók nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1912. évi V. 667/2. sz. végzése folytán 491 korona tőkekövetelés, ennek 1910. évi június hó 1-ső napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 124 kor. 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Beresényi-ut leendő eszközzésére 1912. évi július hó 5-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsaron alul is el fognak adni.

Zombor, 1912. évi június hó 6-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Szpevák Béla

szabadalmazott ülő helyzetben játszható billiárd és hozzávaló dákógyáros

!! ZOMBOR, !!
Thököly-ut 10. szám.

Szállít kávéházak, cukrászdák, uri szobák, nyaralók, továbbá hölgy-budoirok, kaszinók és egyesületek részére ülő helyzetben játszható

billiárdasztalokat
250 koronáért 250

részletre is. Kávéházakban nagy helymegtakarítás; az asztal igen kis helyet foglal el.
Szellem- és érzékfejlesztő szórakozást nyújt, miért is sehol sem szabad hiányoznia!

Ház eladás!

Zomborban Gólya-utca (volt Korona-malom) épülete, mely áll 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből, 10 ló számára istállóval és 400 m²-es területű kerttel

jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a házban, délutánonként.

Ivánovits György.

Eladó ház.

Flórián-utca 11. számú ház eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

1349. szám. 1912.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a prosnici es. kir. törvényszék 1910. évi 1372. számú végzése következtében Hivatalból képviselt Mayer Albert prosnici lakos javára 400 korona s járulékaik erejéig 1910. évi november hó 2-án fogantatott kiengítési végrehajtás útján letoglalt és 1300 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: zongora, írógép és egyéb butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1911. évi V. 1372. 13 sz. végzése folytán 92 kor hátr. tőkekövetelés, ennek 1911. évi március hó 11. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 4 kor. 40 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban szerbtemplom utca 16 leendő eszközölésére 1912. évi július hó 6-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsárón alul is el fognak adatni.

Zombor, 1912. évi június hó 16-án.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

SCHÖN ADOLF

könyv- és zeneműkereskedésében az összes irodalmi és zenemű újdonságok kaphatók.

Ház eladás.

Thököly-utcai bérházam, mely bármiféle vállalatnak, gyártelepnek, vendéglőnek, fakereskedőnek, gazdásznak, borkereskedőnek alkalmas, szabadkézből kellemes fizetési feltételek mellett eladó. ::

TELTSCH GÁSPÁR
ZOMBOR. *—18

SCHÖN ADOLF

könyv- és zeneműkereskedésében az összes irodalmi és zenemű újdonságok kaphatók.

Saját érdekében cselekszik, ha kékkő, raffia, rézkénpor, kénmáj, kénpor, carbolineum és kátrány

szükségletét cégünknel szerzi be, mert jobb minőségben és olcsóbban, mint nálunk, azokat sehol meg nem kapja.

Figyelmét felhívjuk még dusan felszerelt festék, lakk, ecset, mindennemű föld- és vegyifesték, kence, terpentín és piktortégla raktárunkra.

Asványvizek összes minőségben.

RÁCZITS és CZVRKUSITS

fűszer-, csemege-, festék- és rövidáru nagykereskedők

ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6.

Értesítés. Hogy üzletünk szoliditása, előnyösen szabott árai és áruink minőségének kitünősége minél szélesebb körökben váljon ismeretessé, elhatároztuk, hogy bizonyos időn belül minden vasúti alkalmazott, állami és köztisztviselőnek készpénzfizetés mellett és igazolványuk bemutatása ellenében 5% engedményt nyújtunk s kérjük ezen kedvezmény igénybevételét.

ITT MEGRENDELHETŐK:
VÁLTÓK
GYASZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KARTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYVNYOMDAI INTÉZETE ==

Z O M B O R B A N

== A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN. ==

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

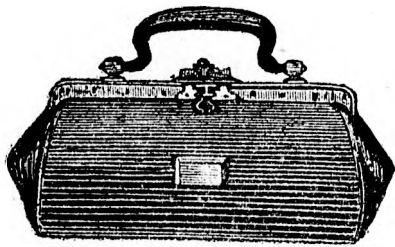
== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:
HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

Bőrönd- és táskagyár. Teltsch Gáspár

100-15

Z O M B O R.

Adler írógépek

eladása, használt írógépek be-
cserélése. — Legkedvezménye-
sebb részletfizetésre is
:: :: kapható. :: ::

Írógép kellékek gyári raktára!!

Optikai betegápolási kellékek
nagy választékban!!

Nyomatott Bittermann Nándor és Fia cég könyvnyomdájában Zomborban.

Szőlőoitó gummy.

Villamos világítás berendezése.

Villamos motorok szerelése.

Villamos vasalók, főzőkészülékek.

Villamos csillárok nagy készlete.

Villamos világításra bármiféle csil-
lárok alakítása.

Gyorsan és pontosan, olcsó
árak és kellemes fizetési
:: feltételek mellett!! ::

Teltsch Gáspár

elektrotechnikai raktárban, ZOMBORBAN.

Kiadótulajdonos: Bittermann Nándor és Fia cég.